

Trvalost

To, co ve světě kolem sebe pozorujeme jako „trvalé“ (trvající, setrvalé), je jen pomalá nebo velmi pomalá změna, anebo to je pod pomalou, takřka neznatelnou změnou skrytá velmi rychlá změna. Pro velké staré civilizace byla třeba hvězdná obloha úchvatná svou zdánlivou neproměnností (vzájemná poloha hvězd byla stálá, odtud pojmenování hvězd jako „stálice“, svou polohu měnily jen planety, považované ovšem za zvlášť mocné a božské hvězdy); byl to omyl, protože ve skutečnosti – jak dnes víme – se hvězdy pohybují obrovskými rychlostmi. A na druhé straně atomy (přesněji jejich jádra) byly považovány za velmi trvalé (s výjimkou některých nestabilních izotopů), a zejména protony představují asi nejtrvalejší částice v tomto Vesmíru, ale všechno nasvědčuje tomu, že jsou „uvnitř“ nejen složité, ale také velice proměnlivé – jen ta jejich vnitřní pohyblivost a proměnlivost není zvnějšku takřka zaznamatelná (nicméně poločas jejich rozpadu navzdory nesmírnosti je konečný). Naprostá trvalost tedy neexistuje, jsou jen rychlejší nebo pomalejší změny.

(Písek, 090616-1.)